

DIMENSIÓ 3: Sectors de Població

GENT GRAN: SOL·LICITUDS DE DEPENDÈNCIA

La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (BOE 299, de 15-12-2006) que entrà en vigor l'1 de gener de 2007, neix amb l'objectiu de garantir el dret a la promoció de l'autonomia personal i a l'atenció a les persones en situació de dependència, mitjançant la creació d'un **Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència**.

Aquesta llei, estableix un reconeixement legal de la figura de la persona dependent. Aquest reconeixement permet a aquelles persones a qui se'ls reconegui aquesta situació, depenent del grau que se'ls reconegui, podran optar a gaudir d'un conjunt de serveis (atenció diürna o residencial, teleassistència, ajuda a domicili...) i també a ésser beneficiàries de tres tipus de prestacions: la vinculada a un servei, la destinada a la cura en l'entorn familiar i la d'assistència personal.

Normativa reguladora:

1. La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

PERSONES AMB DISCAPACITAT

Les persones amb discapacitat constitueixen un sector de població heterogeni, però totes tenen en comú que, en major o menor mesura, precisen de garanties suplementàries per a viure amb plenitud de drets o per a participar en igualtat de condicions que la resta de ciutadans en la vida econòmica, social i cultural del país.

La Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, en el seu article primer, considera com persones amb discapacitat, a l'efecte d'aquesta Llei, a «aquelles a qui se'ls hagi reconegut un grau de discapacitat (minusvalidesa) igual o superior al 33 per cent. En tot cas, es consideraran afectats per una discapacitat (minusvalidesa) en grau igual o superior al 33

per cent els pensionistes de la Seguretat Social que tinguin reconeguda una pensió d'incapacitat permanent en el grau de total, absoluta o gran invalidesa, i als pensionistes de classes passives que tinguin reconeguda una pensió de jubilació o de retir per incapacitat permanent per al servei o inutilitat».

Normativa reguladora:

1. La Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.
2. OM de 8 de març (BOE del 16/3), que estableix el barem per a determinar el grau de minusvalidesa i la valoració de diferents situacions exigides per a tenir dret a les prestacions i subsidis previstos en el RD 383/1984 de l'1 de febrer.

MENORS EN CONFLICTE SOCIAL

Menors amb mesures judicials

Hi ha dos tipus de mesures generals que s'utilitzen amb els menors en conflicte social:

1. Les mesures notificades fan referència al nombre de resolucions notificades a l'Entitat Pública entre el 1 de gener i el 31 de desembre de l'any corresponent, amb independència de la data en la qual es va cometre la falta o delictes.
2. Les mesures executades són la suma de les mesures que estaven executant-se l'1 de gener de l'any corresponent, més les efectivament iniciades al llarg del mateix any, encara que no hagi finalitzat la seva execució.

Les mesures específiques que són imposades pels jutges de Menors son les següents:

1. Llibertat vigilada: en aquesta mesura s'ha de fer un seguiment de l'activitat de la persona sotmesa a la mateixa i de la seva assistència a l'escola, al centre de formació professional o al lloc de treball, segons els casos, procurant ajudar a aquella a superar els factors que van determinar la infracció comesa. Així mateix aquesta mesura obliga, si escau, seguir les pautes socioeducatives que assenyali l'entitat pública o el professional encarregat del seu seguiment, d'acord amb el programa d'intervenció elaborat a aquest efecte i aprovat pel jutge de

Menors. La persona sotmesa a la mesura també queda obligada a mantenir amb el professional les entrevistes establertes en el programa i a complir, si escau, les regles de conducta imposades pel jutge.

2. Prestació de serveis en benefici de la Comunitat: la persona sotmesa a aquesta mesura, que no podrà imposar-se sense el seu consentiment, ha de realitzar les activitats no retributives que se li indiquin, d'interès social o en benefici de persones en situació de precarietat. És la mesura que consisteix en la cooperació del menor o del jove en unes activitats d'interès per la comunitat.
3. Tasques Socioeducatives: la persona sotmesa a aquesta mesura ha de realitzar, sense internament ni llibertat vigilada, activitats específiques de contingut educatiu encaminades a facilitar el desenvolupament de la seva competència social. Les tasques socioeducatives suposen una eina que ha de propiciar un marc que estimuli al menor a millorar els aspectes que li permetran integrar-se de forma satisfactòria en la societat, mitjançant situacions d'aprenentatge que desenvolupin les àrees evolutives que afecten la construcció de la visió social que no hagi evolucionat suficientment, i de les competències socials necessàries per aconseguir l'èxit social.
4. Tractament terapèutic: consisteix en una intervenció psicològica, psiquiàtrica o multidisciplinària depenent del diagnòstic del menor o del jove i de les seves característiques socials o familiars. Les persones sotmeses a aquesta mesura hauran d'assistir al centre designat amb la periodicitat requerida pels facultatius que els atenen i seguir les pautes fixades per l'adequat tractament de l'anomalia o alteració psíquica, adició al consum de begudes alcohòliques, drogues tòxiques o substàncies psicotròpiques, o alteracions en la percepció que pateixen. Aquesta mesura podrà aplicar-se tota sola o com a complement d'altra mesura prevista. Quant l'interessat rebutgi el tractament, el jutge haurà d'aplicar-li una altra mesura adequada a les circumstàncies.
5. Mediacions extrajudicials: si bé es considera una alternativa a la possible mesura judicial, es un procés previ que contempla la llei. La reparació del dany causat i la conciliació amb la víctima presenten el comú denominador que el que causa el dany i el perjudicat per la infracció arriben a un acord, el compliment del qual per part del menor acaba amb el conflicte jurídic iniciat a causa del menor o infractor. La conciliació té per objecte que la víctima percebi una satisfacció psicològica a càrrec del menor infractor, qui ha de penedir-se del dany causat i estar disposat a disculpar-se. La mesura s'aplicarà quan el menor efectivament es penedeixi i es disculpi, i la

persona ofesa (la víctima) ho accepti i atorgui el seu perdó. En la reparació l'acord no arribarà únicament mitjançant la via de la satisfacció psicològica, sinó que requereix qualque cosa més: el menor executa el compromís que se ha compromès a realitzar a la víctima o perjudicat de reparar el dany causat, mitjançant treballs en benefici de la comunitat.

Normativa reguladora:

1. Llei 6/1995 de 21 de març, d'actuació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en l'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors.
2. Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als Consells Insulars en matèria de Tutela, Acollida i Adopció de menors.

Menors del Programa ALTER

“Alter” és un Programa destinat a joves de 14 a 16 anys, que per qüestions diverses no s'adapten al sistema educatiu ordinari i es troben situació de risc d'exclusió social.

El programa es presenta, a més, com a recurs alternatiu de pràctiques formatives bàsicament preventives, vinculades a una formació pràctica i funcional, adaptades a les necessitats concretes que presenta el jove en el moment d'esser derivat.

Es tracta d'una mesura extraordinària destinada a usuaris per els quals és aconsellable una escolaritat compartida que s'adapti més a les seves circumstàncies ja que el principal problema radica en el risc d'exclusió social i escolar, així com també la problemàtica familiar i de grup d'iguals. Són menors que no han donat resposta a les mesures tant ordinàries com extraordinàries que s'han aplicat als centres d'ensenyament, els quals acaben abandonant.

El Programa ALTER és doncs una alternativa adreçada a joves que presenten greus dificultats d'adaptació al seu entorn, derivades d'unes condicions especials, ja sigui de caràcter social, personal o familiar.

ORDRES DE PROTECCIÓ SOBRE LA DONA

La Llei 27/2003, de 31 de juliol, que regula l'Ordre de Protecció de les Víctimes de la violència domèstica pretén que a través d'un ràpid i senzill procediment judicial ,davant el Jutjat d'Instrucció, les víctimes de violència domèstica puguin obtenir un estatut integral de protecció que comprèn mesures civils, penals i assistencials i de protecció social (a nivell estatal i autonòmic).

L'Ordre de Protecció és una resolució judicial que, en els casos en els quals hi ha indicis fundats de la comissió de delictes o faltes de violència domèstica i existeixi una situació objectiva de risc per la víctima, ordena la seva protecció mitjançant l'adopció de mesures cautelars civils i/o penals, a més d'activar les mesures d'assistència i protecció social necessàries, per remissió de l'Ordre de Protecció als Punts de Coordinació de les Comunitats Autònomes.

LES MESURES que pot adoptar el jutge són, entre altres:

MESURES PENALS:

- a. Privatives de llibertat
- b. Prohibició d'aproximació (ordre d'allunyament)
- c. Prohibició de comunicació
- d. Prohibició de tornar al lloc del delicte o residència de la víctima
- e. Retirada d'armes o altres objectes perillosos

MESURES CIVILS (cal sol · licitar-les expressament)

- f) Atribució de l'ús i gaudi de l'habitatge
- g) Règim de custòdia, visites, comunicació amb els fills
- h) Prestació d'aliments
- i) Mesura de protecció al menor per evitar un perill o perjudici

Les mesures civils tenen una vigència o durada de 30 DIES. Si dins d'aquest termini fos incoat a instància de la víctima o el seu representant legal un procés de família davant el jutge competent, les mesures adoptades

en l'ordre de protecció romandran en vigor durant els trenta dies següents a la presentació de la demanda. En aquests 30 dies el jutge civil de família o el jutge de violència sobre la dona ha de ratificar, modificar o deixar sense efecte.

Normativa reguladora:

1. Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica.
2. Reial Decret 660/2007, de 25 de maig, pel qual es modifica el Reial Decret 355/2004, de 5 de març, pel qual es regula el Registre central per a la protecció de les víctimes de la violència domèstica, en relació amb el de la violència domèstica.

HABITATGES PER A LA REINSERCIÓ SOCIAL PER A LES DONES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

L'article 19 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, estableix que les dones víctimes de la violència de gènere tenen dret a serveis socials d'atenció d'emergència, de suport i acollida i de recuperació integral.

Emmarcats en aquests serveis socials d'emergència, els centres d'acollida per a dones víctimes de violència de gènere donen resposta a situacions de violència de gènere durant les 24 hores, conjugant prestacions d'allotjament i d'orientació psicosocial i educativa des d'un treball integral que possibiliti que la dona reiniciï la seva vida en un marc més favorable.

Tenen com a missió acollir i orientar de forma no permanent les dones, i els seus infants, que han patit violència de gènere i tenen problemes d'allotjament, en situació de greus conflictes de convivència o mancats d'un medi familiar adequat. La finalitat és promoure'n l'autonomia personal amb els recursos de suport necessaris i facilitar-los els mitjans que els ajudin a normalitzar la seva situació.

Normativa reguladora:

1. Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.

TÍTOLS DE FAMÍLIA NOMBROSA DE CATEGORIA GENERAL I ESPECIAL

El títol de família nombrosa dóna dret a una sèrie de beneficis en matèria d'educació (exempció o reducció de drets i taxes acadèmiques i administratives i preferència, en igualtat de rendiment educatiu, en l'accés a determinats centres), transport, accés a habitatges protegits, préstecs, exempcions fiscals, bonificació en les quotes de la Seguretat Social per la contractació de cuidadors, etc., previstos per la Llei 40/2003, i als beneficis que reconeixin, si escau, a aquests famílies les normes específiques que dictin les comunitats autònomes en el seu àmbit territorial.

La Llei 40/2003 estableix que tindran la consideració de família nombrosa i podran acollir-se als beneficis per les mateixes:

- Les famílies integrades per un o dos ascendents amb tres o més fills, siguin o no comuns.
- Les famílies constituïdes per:
 - Un o dos ascendents amb dos fills, siguin o no comuns, sempre que al manco un d'aquests sigui discapacitat o estigui incapacitat per treballar.
 - Dos ascendents, quan ambdós fossin discapacitats, o, al manco un d'ells tengués un grau de discapacitat igual o superior al 65 per cent, o estigués incapacitat per treballar, amb dos fills, siguin o no comuns.
 - El pare o la mare separats o divorciats, amb tres o més fills, siguin o no comuns, encara que estiguin en diferents unitats familiars, sempre que es trobin sota la seva dependència econòmica, encara que no visquin en el domicili conjugal.
 - Dos o més germans orfes de pare i mare sotmesos a tutela, acolliment o guarda que convisquin amb el tutor, acollidor o guardador, però no es trobin al seu càrrec.
 - Tres o més germans orfes de pare i mare, majors de 18 anys o dos, si un de d'ells és discapacitat, que convisquin i tenguin una dependència econòmica entre ells.

Les famílies nombroses es classifiquen per raó del número de fills – encara que cada fill discapacitat o incapacitat per treballar computarà com dos per determinar la categoria en que s'inclou la unitat familiar de la que forma part- en les dues categories següents:

- Categoria Especial:
 - Les que tenguin 5 o més fills.
 - Les que tenguin 4 fills si al manco 3 d'ells procedeixen de part, adopció o acolliment múltiples.

- Les que tinguin 4 fills quan els ingressos per càpita de la unitat familiar no superin el 75 % del Salari Mínim Interprofessional vigent, incloses pagues extraordinàries.
- Categoria General: La resta famílies amb dret a títol.

Normativa reguladora

1. Constitució espanyola: article 39
2. Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies.
3. Llei 40/2003, de 18 de novembre, de Protecció a les Famílies Nombroses (BOE 277/2003, de 19 de novembre de 2003).
4. Reial Decret 1621/2005, de 30 de desembre, pel que s'aprova el Reglament de la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses (BOE 15/2006, de 18 de gener de 2006), modificat pel Reial Decret 1918/2008 de 21 novembre de 2008.
5. Reial Decret 1918/2008, de 21 de novembre, pel que es modifica el Reial Decret 1621/2005, de 30 de desembre, pel que s'aprova el Reglament de la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses.
6. Decret 151/2009, de 29 de setembre de desenvolupament parcial de la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies.